

Pol Ina Giruma Karena Tesalonika Damsi Kurisi (1 Thessalonians)

Vonaviakova

Tesalonika kwanatuna na Masedoniya dobunai. Ma dobuna na Rome dams i rewapana gaburinai. Ma Masedoniya dobuna kamoni na Rome dams i vibadana gawarina na Tesalonika kwanatuna kamoni. Pol ibababa ma ina biga iberaberi na kamoni inae ku Pilipai ma idima da wawaya Keriso ivi~tumaghanei. Muriyai inae ku Tesalonika ma dima ivi~karei. Ke mara gurina na nuwapoya ipanani iyamna Jiu dams Tesalonika kamoni ivi~karei da ivi~kawapatei. Pol damina iviia da Jiu babadisi ita~kiivunui, tuna kubiine nani kwanatuna ikiibutawei inae ku Bereya kwanatuna. Muriyai inae ku Korint ma nani kwanatunai kwinana Timoti ipanani, tuna yavata ibigabiga patapata. Ma Timoti, Pol ivi~akovi da vitumaghana dams Tesalonika kamoni na aviyavisina ituputupuwa kurisi.

Sisiya iviia na Pol igituma Tesalonika dams kurisi da ita~kiipepisi da i nota ke ita~peku. Igituma da God ivi~kiikiiwei iyamna i vitumaghana ma i nuwaviina varana ivi~yanei. Muriyai ivonavinotisi da rorova ikikava kamosiyai imakamakai, tuna matakirina ita~kivini da ti bade nakanani ita~makai. Turinai na vitumaghana dams Tesalonika kamoni i notaragharagha iterevimanini, ti na Keriso ina vovira marana ivivi~tarakiiyanei na ivonapotesi. Wawaya ivi~tarakiiyana bo, “Keriso ina~vovira ku dobu na iyavo kava ivi~tumaghanei ma namada irabobo na yawasa makamakii nonowina ina~viiya bo kegha?” Ma bade, “Avi maranai Keriso ina vovira?” Pol weni tarabogina iviia na ivonesi da ere nuwanubasi ina~vivikoyakoyagha ma ere vitumaghanisi Bada ina biga ina~beraberi da Keriso ina ku vovira marana.

Pol ina nota weni nakanani irereghi.

Sapta 1:1 Giruma ivotawei.

Sapta 1:2 da ku 3:13 Vikiikiiwa ma vigheghena God kurina.

Sapta 4:1-12 Kiipepa da Keresiyana yawasina kamoni ita~makai.

Sapta 4:13 da ku 5:11 Keriso ina vovira marana kana sisiya.

Sapta 5:12-22 Kiipepa turina.

Sapta 5:23-28 Giruma igudui.

1 ¹Taku Pol, ma Sailas da Timoti^a yavata kagirugiruma tami Keresiyana dami Tesalonika kamonai kurimi. Tami na God ita Mamai ma ita Bada Yesu Keriso^b rapesiyai. Ainowi kurisi da i agabiibai ma i nuwanuba gwabimiyai ina~makai.

Tesalonika damsi i yawasa ma i vitumaghana.

²Mara nonowa kaniponipowana ma God kaikiikiwei kubiimi. ³God ita Mamai matanai kanotanotimi, ikikava vitumaghana tepanai kobigabiga, ikikava nuwaviina tepanai kobagibagi bubuna, ma bade ikikava Bada Yesu Keriso tepanai ami nota ivi~rewapana kirakai da komiimiirikikina. ⁴Varevaresikai, kakovi da God ina nuwaviina irakata kurimi ma ivinemi da tami ina wawaya, ⁵iyamna Keriso varana biibiina kadime i kurimi na ke sisiyina kava ma Kanuma Vovokaravina ina rewapana yavata, nuwanuwakai kudubina i kavi~debei da varana biibiina na vonavaghata. Konotai da ikikava yavata tamakai ma aviyavisina kaberaberi na peyarina tami ami biibiina kubiine. ⁶Ami yawasa kovirai da tokai ma Bada Yesu kovi~bonebonekai. Namanaki vokwarakwara kopanani ma kegha da Bada varana nuwabiibiyai koviiya, nani nuwabiibiina na Kanuma Vovokaravina gwabinai ipisi. ^c⁷Weni nakanani koberai na kovi~matakira bubuna vitumaghana damsi kurisi Masedoniya ma Akeya dobusi kamonai. ⁸Ma Bada vonana gwabimiyai i kiibau na ke nani dobusi kava, sisiyimi irakata da dobu ine yavui. Tuna kubiine wawaya peyarisi iakovi da God koitumaghane. Tuna kubiine ke sago kani~sisiyemi. ⁹Wawaya peyarisi namada isisiyemi, ikikava kovi~kiikiiwekali maranai kanumataya kurimi. Ma isisiyemi da karenai sawara yamoyamonisi kovovokavakarisi ma karako kotakuputesi da God vaghata makamakii nonowina kovovotekatekei. ¹⁰Ma bade kokoyakoyagha da mara sago God Natuna kunumai ina~vovira. Natuna na Yesu, tuna rabobowai ivomiiri ma ivi~yawasita da mara damonai God nuwanuwana ke ina~pughu kurita.

Pol Tesalonika kamonai ibiga.

2 ¹Varevaresikai, koakovi da akii numataya kurimi na ere iyamna. ²Ma koakovi da Pilipai kamonai wawaya ivi~agaberowekai na

^a 1:1 Apos 17:1 ^b 1:1 Keriso: Grik damsi gamosi evonavona bo 'Keriso' ma Hibru damsi gamosi evonavona bo 'Mesaya.' Ivi~ruwa iyamna 'God ina Vivinevine Wawayina.'

^c 1:6 Apos 17:5-9

kavokwarakwara ma kavi~kamyuyuwa. Ma nani murinai kاپisi kurimi. Namanaki da wawaya ivi~tupaketowanekai ma kavi~kamyuyuwa, ma kegha da ita God rewapana iverekai da varana biibiina kadimadime i kurimi.^d ³Ma kavi~nowi kurimi da koti~tumaghana ma nani kamonai ke sago nota berona gavugavuna, ke kati~sisiya bero ma ke kati~beroberowemi. ⁴Kegha da God ivi~tumaghanekai ma ivi~vaghinei da varana biibiina kata~dime i. Ke wawaya i kayowana kata~dimadime i ma God ina kayowana kava, tuna nuwanuwata eruvaruvai. ⁵Ma koakovi da ke meyani kati~beroberowemi da nuwanuwami kata~tinavirai ma bade ke meyani ami mura kata~matighei. God iakovi da kavonavona vaghata. ⁶Ma ke vigheghena katekwekwai, tami gwabimiyai bo wawaya viya gwabisiyai. Tokai Keriso ina aposol ma kovokovoghina da kati~nowi kurimi da vita kata~veremi, ma ke kata~berai. ⁷Kamomiyai nuwanubiyai kamakai, nakanani ma maduwa natunatuna gisigisigi ita~raparapisi. ⁸Akii nuwaviina kurimi na irakata kirakai, tuna kubiine nuwabiibiyai tavi~nuwasago ma God varana kavi~debei kurimi, iyamna kakova bubunimi ma tami na nuwanuwakai. ⁹Varevaresikai, konotanotai da gwabimiyai kabiga kirakai, mariyai ma didibarai. Tokai kakoyagha meyekai, ke kata~kayowei da kati~nowi kurimi maranai God varana biibiina kadimadime i kurimi.

¹⁰Vitumaghana dami kamomiyai kamakamakai na tami matamiyai ma God matanai akii bera peyarina kurimi na vovokaravina ma maninina, berona kegha. ¹¹Koakovi ikikava kabera i tami sago sago duma kurimi, nakanani ma tomowa natunatuna ita~koyakoyaghisi. ¹²Kakiikiiepepimi da ami nota ini~rewapana, ami nuwapoya kavi~nubai, ma sisiya bagibagisi kavereveremi da Keresiyana ita keta kona~kivina bubuni da God ini~nuwabiibiyemi. Tuna ikwatumi da ina vikiiavona ma kana kadara ku kamona kona~rui.

¹³Mara nonowa God kaikiikiiwei iyamna varana biibiina kovi~yanei ma kovi~tumaghanei da sisiyina ke wawaya gwabisiyai ita~pisi, ma God gwabinai ipisi. Tuna vonavaghata, God vonana inekiibau kurimi da tami vitumaghana wawayimi ami yawasa eviravirai. ¹⁴Varevaresikai, aviyaivisi itupuwa kurimi na namada itupuwa God ina wawaya Judiya kamonai kurisi. Keriso kovi~tumaghanei kubiine, ami wawaya ivi~tupaketowanemi da kovi~kamyuyuwa.^e ¹⁵Ikikava ivi~tupaketowanemi na bade nakanani Jiu damsi Bada Yesu ma peroperoveta kurisi iberai, ivi~rabobosi ma bade tokai ikwavinikai. Nani damsi mara nonowa wawaya yavata ikawapata. Ti nakanani eberabera i da God nuwanuwana ipughu.^f ¹⁶Ma ita~gudukai, ke ita~kayokayowei

^d 2:2 Apos 16:19-24, 17:1-9 ^e 2:14 Apos 17:5

^f 2:15 Apos 9:23, 29, 13:45, 50, 14:2, 5, 19, 17:5, 13, 18:12

da kupuna damsi kurisi kata~dima da yawasa makamakii nonowina ita~panani. Weni berasi iberai na i berabero ivi~kiitatanei. Ma karako God nuwanuwana ighetawei da kovogha ina~veresi.

Pol Tesalonika damsi ita~kita meyesi.

¹⁷Ma varevaresikai, tavi~bogebogeta (tupuwita kava tavi~bogebogeta ma nuwanuwata na kegha). Mara tupona ke kata~kitakitimi ma akii nota kudubina kaberabera tovonu da kata~kita meyemi. ¹⁸Kakayokayowei da kata~pisi kurimi, vonavaghata taku Pol mara ipeyari abera tovonu, ma Seitan akii keta igudugudui. ¹⁹Mara sago ita Bada Yesu Keriso ina~vovira ku dobu. Ma akii nota rewapaninai katumatuma da tuna maranai tami tepamiyai akii nuwabiibai ma kakii vava ina~rakata. Vonavaghata, tami tepamiyai.[§] ²⁰Kakii kadara ma akii nuwabiibai na tami.

3 ¹Namadani kava ke kata~kitimi da kavi~nuwapoya kirakai. Tuna kubiine nota kaviiya da akii viruwa Atenisi kamoni kata~makai^h ²ma varesita Timoti kata~vonatawei kurimi. Tuna yavata God ina biga kabigabigei, Keriso varana biibiina kadimadime. Vaghina, kavonatawei da rewapana ina~veremi ma ini~vitemi da ami vitumaghana ina~rakata, ³da maranai wawaya ina~vivitupaketowanemi na ami nota ke ina~peku. Namada koakovi da weni vikamyuyuwina Keresiyana kudubita tapanapanani na bade God iakovi. ⁴Rorova gwabimiyai tamakamakai na kavonaveremi da wawaya ini~tupaketowanita ma tikamyuyuwa. Ma aviyavisina kavonavonemi na nakanani itupuwa, namada damina koviiya. ⁵Tuna kubiine Timoti avonatawei kurimi, avi~nuwapoya kirakiiyemi ma akovimi ata~viiya da ami vitumaghana kovoterei bo kegha. Avi~nuwapoya da mikedda Seitan, tuna ruyagha wawayina, ita~ruyaghimi da kota~peku ma akii biga na iyamna kegha.

⁶Ma Timoti gwabimiyai ivovirame kurikai, sisiya biibiina iverekai da tami patana da koitumaghana ma koinuwaviina. Ivonekai da mara nonowa nuwabiibiyai konotanotikai ma tami ami kayowana ghamana da kota~kitikai nakanani tokai bade akii kayowana ghamana da kata~kitimi.ⁱ ⁷Varevaresikai, nuwapoya ma vikamyuyuwa kamoni kamakamakai ma ami vitumaghana sisiyina kavi~yanei da kavi~nuwabiibiyemi. ⁸Bada kubiine komiirimiirikikina na kamakamakai bubuna, tami kubiimi akii yawasa na ere iyamna. ⁹Tuna kubiine akii vikiikiwa God kurina irakata kirakai. Kanotanotimi ma kainuwabiibiyemi God matanai. ¹⁰Mara nonowa mariyai ma didibara nuwanuwakii kudubina kaniponipowana da maghighimi kata~kitai ma vibeyebeyena ku tepana kata~veremi da ami vitumaghana kati~maninini.

§ 2:19 Pol ivonavona da ibera bubuna da Tesalonika damsi ivi~tumaghana ma ti nakanani ma ina kraun. ^h 3:1 Apos 17:15 ⁱ 3:6 Apos 18:5

¹¹ God ita Mamai ma ita Bada Yesu kurisi kainowi da keta ina~vovunaghi da kana~pisi kurimi. ¹² Ma bade kainowi da Bada ami nuwaviina ini~rakati, ma ke tami kamomiyai kava, wawaya kudubisi kurisi. Ini~rakati da ikikava kainuwaviina kurimi, nakanani koni~nuwaviinavivirana. ¹³ Ma kainowi da ini~vitemi, koni~rewapana da God ku matana tami wawaya maninimi ma vovokaravimi maranai Bada Yesu ma ina wawaya vovokaravisi ina~nekiibau.

God ina kayowana da yawasa biibiinai tamakai.

4 ¹ Varevaresikai, akii sisiya turina na weni. Ikikava kota~makai bubuna da God ini~nuwabiibiyemi na namada kavi~beyebeyemi na koberaberai. Ma Bada Yesu avanai kainowi ma akii sisiya bagibagina kavereveremi da nani yawasina kovokikini ma nakeda kona~bera kamowi. ² Akovina namada koviiya da ikikava kota~makai bubuna, ma nani vibeyebeyena na Bada Yesu ina rewapanai kavi~beyebeyemi. ³ God ina kayowana da ami yawasa kudubina rapenai ma tami wawaya vovokaravimi. Tuna kubiine ke meyani koni~pekana wapawapa. ⁴ Peyarimi kotakova bubuni da ikikava tupuwimi koti~badei da ami yawasa maninina ma vovokaravina God ku matana. ⁵ Ma tami ke kona~berai da wawaya viya nakanani, ti na God ke itakovi ma i kayowana ghamanakina da vipekana wapawapa ina~berai da damisi ina~biibai. ⁶ Ma bade ke meyani kona~bera beroi da turaturami kakawasi koni~tunebosi. Aviyavisina kwina rapenai na ke kona~yapini. Namada sisiya bagibaginai kavonavinotimi da nani bera berona kona~berai na God kovogha ina~veremi. ⁷ God ina kayowana da yawasa maninina kata~makai, ke ina kayowana vipekana wapawapa. ⁸ Tuna kubiine, iyi tam weni vibeyebeyena ke kuna~kivini na ke wawaya i vibeyebeyena kuta~barei ma God kubarei. Tuna na Kanuma Vovokaravina everevereta.

⁹ Ma ke kana~giruma kurimi da koti~nuwaviinavivirana, iyamna namada Keresiyana turaturami yavata koberaberai. Namada God ivi~beyebeyemi da kamomiyai koti~nuwaviina ma koti~nuwasago. ¹⁰ Vonavaghata, ami nuwaviina irakata da Keresiyana turaturata kudubisi Masedoniya kamonai yavata kovi~nuwasago. Ma akii sisiya bagibagina kavereveremi, kainowi da kovi~nuwaviina kamowa. ¹¹ Ami nota kudubinai turaturami kovopepetisi da kamomiyai nuwanuba ina~makai. Ma imamiyai ami biga vaghata kona~beraberai, ma wawaya kokitakuyowesi da bade ti mani i biga ina~bera bubuna. Peyarina namada kavonemi na kota~berai, ¹² da iyavo kava God ke iti~tumaghanei na ina~vopepetimi. Ma koberai da bade ke wawaya tepasiyai kona~makai, tami mani kovi~poyapoya da ami rewapanai kona~makai.

Bada ina vovira marana.

¹³Varevaresikai, raborabobosi kani~sisiyesi, iyamna kakayokayowei da vonavaghata konakovi. Iyavo kava ke iti~tumaghana na ke itakovi da raborabobosi ina~vomiiri, tuna kubiine esiyasiyapa kirakai. Ma tami na ke nakanani koni~nuwapoya kirakai. ¹⁴Titumaghana da Yesu irabobo ma ivomiiri, tuna kubiine bade titumaghana da God ina~berai da iyavo kava Yesu ivi~tumaghane ma irabobo na Yesu yavata ini~kiidaburana da ina~rutinisi ina~ghae.

¹⁵Aviyavisina wekarakava kaibeyebeyemi na Bada gwabinai kaviiya. Maranai Bada ina~vovira na ke kona~notai da tota yawayawasita dobuwai tamakamakai na ita wawaya raborabobosi taverukuyowesi. Ti na ini~nao ina~ghae ma tota muriyai. ¹⁶Bada kunumai inoru ma ina~kiirara, sisiya bagibagina ina~terei. Ma bade aneya i bada gamona ina~terei. Ma bade God ina ture ina~tou. Murinai Keresiyana raborabobosi ini~nao ina~ghae. ¹⁷Nani murinai, tota yawayawasita patana da dobuwai tamakamakai na taghae da iyavo kava rabobowai ivomiiri na yavata kwavuwai tikiidaburana da kiidamowai Bada tanepotei da gwabinai tamakai nonowa. ¹⁸Tuna kubiine weni sisiyisi tami mani kamomiyai kovi~sisiyei da ami nota ini~rewapana.

Tavovunagha iyamna Bada ina~vovira.

5 ¹Varevaresikai, avi kubiine akii giruma kati~rekwei da mara avai nani berasi ina~tupuwa na kata~vona meyemi, ²iyamna namada koakova yavui da maranai Bada ina~vovira na vonaverena kegha. Tuna nakanani ma yapiyapi wawayina didibara kamonai ita~nekiibau da iti~tataghanita. ³Nani maranai wawaya ina~vivisisiya bo, “Nuwanubiiyai tamakamakai bubuna,” ma nani kamonai ina~tataghana ma vokwarakwara ini~karei. Ma ke kovokovoghina da ina~veruvuvurei. Tuna nakanani ma wavine vituwa kubiine ita~dagui da iti~tataghani ma ke kovokovoghina da ita~veruvuvurei. ⁴Ma varevaresikai, tami na ke nubakutuwa wawayimi da Bada ina~vovira marana na ini~tataghanimi nakanani ma yapiyapi wawayina. ⁵Peyarimi na yasegana ma mara wawayimi. Tota ke didibara ma nubakutuwa wawayita. ⁶Iyavo kava ke iti~tumaghana na ekayokayobara ma ekenakena. Ma tota na ke nakanani taberai, matata ini~kiivirevire ma tipotepote meyeta. ⁷Nubakutuwa wawayisi didibara ekenakena ma bade didibara eumuma neghanegha. ⁸Ma tota na yasegana wawayita, tuna kubiine tipotepote meyeta, ma ita vitumaghana ma ita nuwaviina ini~tarapaparaneta nakanani ma seri wawayina nuwakadana kana terepapara ita~kotei. Ma takova bubuni

j 4:15-17 1Kor 15:51-52 k 5:2 Mat 24:43; Luk 12:39; 2Pit 3:10

da God ini~yawasita ma nani akovina ini~tarapaparaneta nakanani ma seri wawayina gayamina kana terepapara ita~kotei.¹ ⁹Nakanani taberai, iyamna God ke ita~vineta da ina nuwapughu maranai tavokwarakwara. Ivineta da yawasa makamakii nonowina Bada Yesu Keriso gwabinai taviiya. ¹⁰Irabobo tota kubiita ma mara sago ina~vovira, da vitumaghana damta raborabobosi ma yawayawasita gwabinai tamakai. ¹¹Tuna kubiine kamomiyai kiipepa sisiyisi kovi~sisiyei da ami nota ini~rewapana ma kona~miirikikina. Namada koberaberai ma ke kona~voterei.

Vibeyebeyena turina ma vikiikiwa.

¹²Varevaresikai, akii vinowi sago kurimi kana~terei. Tami ami Keresiyana babadisi kovopepetisi. Ti na biga ghamana eberaberai, Bada avanai inowemi, ma ibeyebeyemi da ikikava ami yawasa kota~virai da ku maninina. ¹³Nani bigana eberaberai kubiine na kovokaravesi ma kovi~nuwaviina kirakiiyesi. Ma peyarimi Keresiyana turaturami yavata nuwanubiiyai komakai patapata.

¹⁴Varevaresikai, bade kainowi kurimi da kayobarisi koyeghisi, yabuyabumanisi kokiiepepisi da i nota ini~rewapana, mitamitasi kovi~vitesi, ma bera peyarina pikamiyai koberai wawaya peyarisi kurisi. ¹⁵Kokitaruvimi da maranai wawaya berona ina~berai kurimi na ke beronai kona~kovoghi. Ma mara nonowa kobera tovonni da koni~agabiibai, kamomiyai ma bade wawaya peyarisi kurisi.

¹⁶Mara nonowa kovi~nuwabiibai. ¹⁷Ma bade mara nonowa konipowana. ¹⁸Mara biibiina bo mara berona ma kegha da patana God kovi~kiikiwei. God ina kayowana da tami iyavo kava Yesu Keriso yavata kovi~nuwasago na weni nakanani kota~makai.

¹⁹Ma Kanuma Vovokaravina gwabimiyai ekarakarata na ke kona~sirapekini. ²⁰Ma mikeda peroveta wawayina ina~pisi, ina~vonemi da kami sisiya God gwabinai iviia na kovi~yanei, ke koni~yanatawei. ²¹Ma kovi~nuwanotanota bubuni da sisiyina damina kona~vii kiimatani ma sisiya biibiisi kava kovotani. ²²Ma bade berabero peyarina koveruvuvurei.

²³God na nuwanuba everevereta. Ma tuna mani ina~berimi da tami vovokaravimi ma wawaya maninimi kavakava da kanumimi, tupuwimi ma ami yawasa peyarina kamoni na biibiina kavakava maranai Bada Yesu Keriso ina~vovira. ²⁴God ikwatumi ma weni berasi ina~berai kubiimi, iyamna tuna wawaya maninina ma kovokovoghina da koni~tumaghanei.

²⁵Varevaresikai, konipowana kubiikai.

²⁶Ma Keresiyana turaturata kovi~kiikiwesi ma kotaraghavusi.

¹ 5:8 Isa 59:17; Epe 6:13-17

²⁷Bada ku matana, sisiya bagibagina kavereveremi da weni girumina Keresiyana turaturata peyarisi kurisi kovi~yavi.

²⁸Kainowi ita Bada Yesu Keriso kurina da ina agabiibai gwabimiyai ina~makai.